

Microdochium i krypven, våren 2020 på Island. Foto: Bjarni Hannesson

Rödsvingel -och krypvens- sorter för greener i Skandinavien

*Av Pia Heltoft, Karin Juul Hesselsøe, Bjarni Hannesson och Trygve S. Aamlid
Översättning: Peter Edman, Svenska Golfbundet*

Rödsvingel -och krypvenssorter för greener i Skandinavien

Microdochium i krypven våren 2020 på Landvik. Foto: Karin Juul Hesselsøe

Vi är nu halvvägs genom projektet SCANGREEN 2019–22. Preliminära resultat från uppföljningar av helhetsbedömning, sjukdomar och vinterskador hos olika sorter av rödsvingel och krypven presenteras i denna artikel. I rödsvingel utan utlöpare visar kontrollsorten Barlineus och de nya sorterna Orionette, Euro Carina och Gima goda resultat när det gäller helhetsbedömning i de nordiska försöken. För rödsvingel med korta utlöpare är det sorterna Absolom och Barswilcan tillsammans med kontrollsorten Cezanne som ger bästa helhetsbedömning. De två nya sorterna av krypven, Matchplay och 777 Tripleeven, visar också lovande helhetsbedömning med låga angrepp av snömögel (*Microdochium*).

Tabell 1 visar en översikt över de 8 arter och 56 sorter som ingår i upp-

följningen och vilka fröfirmor som representerar sorterna. Förutom de registrerade sorterna ingår i den här SCANGREEN-testomgången ett stort antal kontrollsorter som har varit med i tidigare försök. Den 20 mars 2021 uppdaterades sortlistorna med halvtidsresultat på www.scanturf.org. Använd gärna webbplatsen för att få information om de olika sorterna. Tabellerna på scanturf.org och sterf.org innehåller resultat på sorter som har funnits med i STERFs experiment med SCANGREEN sedan de startade 2003.

Aktuell försöksserie inom SCANGREEN (2019–2022) omfattar för närvarande fem olika försöksplatser i de nordiska länderna och norra USA:

1. Landvik i Norge (södra testzonen)
2. Apelsvoll i Norge (norra testzonen)

3. Reykjavik på Island (norra testzonen)
4. University of Massachusetts (USA)
5. University of Minnesota (USA)

Försöken i Massachusetts och Minnesota initierades och finansierades av våra amerikanska kollegor och visar att SCANGREEN anses vara ett internationellt ledande projekt för sorttestning i nordliga regioner. De amerikanska resultaten betraktas endast som ett komplement vid bedömning av sorter för de nordiska länderna och ingår inte i rankningen på scanturf.org. De nämns dock i den här artikeln.

År 2021 kommer ett nytt försök utföras vid Smørum GK i Danmark, som kommer att delta i den sista halvan av SCANGREEN-omgången (2021–2022).

Tabell 1. Sorter i SCANGREEN 2019–2022. Sorterat efter art och fröfirma. (Fet text visar att det är en kontrollsort)

Art Firma	Krypven (<i>Agrostis stolonifera</i>)	Rödven (<i>Agrostis capillaris</i>)	Brunven (<i>Agrostis canina</i>)	Rödsvingel utan utlöpare (<i>F. rubra</i> ssp. <i>commutata</i>)	Rödsvingel med korta utlöpare (<i>F. rubra</i> ssp. <i>littoralis</i>)	Ängsgröe (<i>Poa pratensis</i>)	Kärrgröe (<i>Poa trivialis</i>)	Engelskt rajgräs (<i>Lolium perenne</i>)
DLF Seeds	Macdonald	Jorvik	Villa I	Firan	DLF-FRT- 4537		Dark Horse	Clementine
	777 Tripleseven			Orionette	DLF-FRT- 4575			
	Independence I			Torona	DLF-FRT- 4582			
				Gima	Sybille			
					Absolom			
					DLF-FRR-6039			
Barenbrug	L-93 XD			Dancing	Barswilcan			
				Musica				
				Barlineus				
DSV			Avalon	EuroCarina	Charlotte	Limousine		
					Finesto			
Scandinavian Seeds	Ardent			Kalle		Professor		
Mountain View Seeds		PPG-AT 104 (Musket)		PPG FRC 113	PPG-FRT 101			
				Radar				
Graminor		Leirin	Nordlys	Lykke				
				Lystig				
				LøRc 0010				
Svensk Jordelit	Pure Select							
	Crystal Blue							
	Pure Distinction							
Semillas Fito	Valderrama							
	Tour Pro							
Landmark Seeds	Matchplay							
	Luminary							
ICL / Everris	DC I	Heritage					Traction	
	Riptide							
PGM	007							
Tempo Verde	Penncross							
	Penntrio							
Germinal		AberRoyal						

Rödsvingel utan utlöpare (*Festuca rubra* ssp. *commutata*)

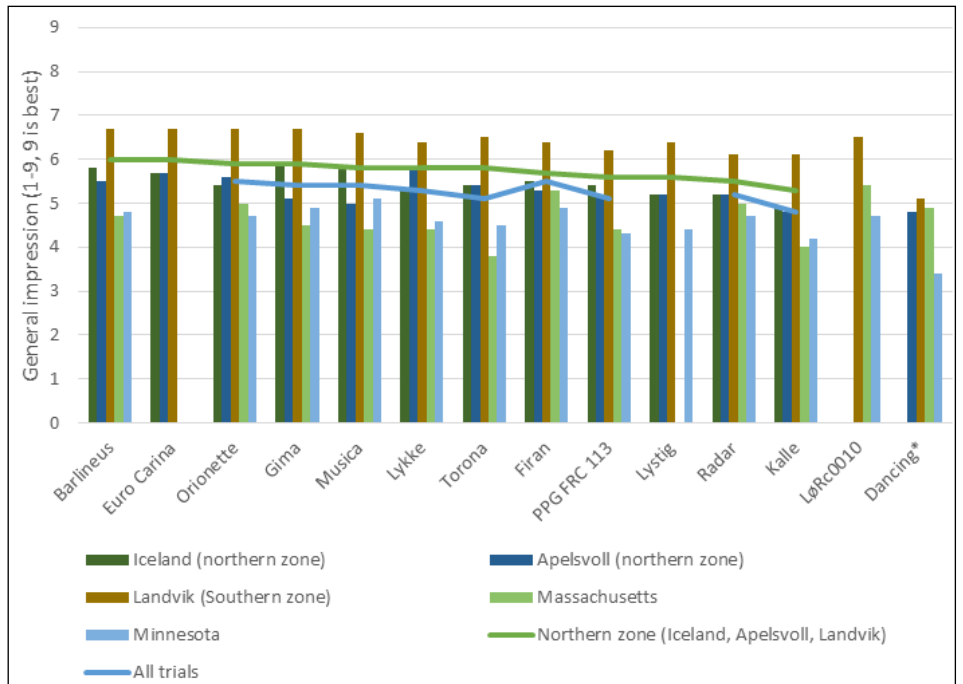
Av de 14 testade sorterna rankas kontrollsorten Barlineus högst med en genomsnittlig helhetsbedömning på 5,5 (skala 1–9, 9 = bäst) i snitt för samtliga fem testade geografiska områden (figur 1). Barlineus får också högst poäng i både norra och södra zonen i Norden. De två varianterna Euro Carina och Orionette följer sedan i de nordiska experimenten. Gima är också en sort som ligger bräa till i de nordliga och södra zonerna i de nordiska länderna. I de amerikanska försöken är det Firan och LøRc0010 som får bästa helhetsbedömning.

LøRc0010 kommer inte att testas i den norra testzonen i denna omgång medan Euro Carina inte kommer att testas i USA. Dancing fick sås om i nästan alla områden på grund av dålig grobarhet. Det bör därför inte dras för stora slutsatser av det preliminära resultatet för denna sort i SCANGREEN 2019–2020.

Hittills har inga signifikanta skillnader hittats mellan sorter när det gäller sjukdom. På Apelsvoll var det mycket skada efter en vinter med mycket is (bild 1). Sorterna Barlineus, Radar, Gima, Musica och PPG FRC 113 drabbades hårdast och måste sås om helt eller delvis (bilder 2 och 3). På Island, som också ligger i norra zonen, var det inget behov av omsådd efter vintern.

Foto 1. Isbelagd försöksgrön på Apelsvoll januari 2020. Foto Pia Heltoft

Figur 1. Helhetsbedömning (1–9, 9 är bäst) för rödsvingel utan utlöpare som visas för fem områden (Island, Apelsvoll, Landvik, Massachusetts, Minnesota), totalt för områden i Norden (Island, Apelsvoll och Landvik) (grön linje) och för samtliga områden (blå linje).

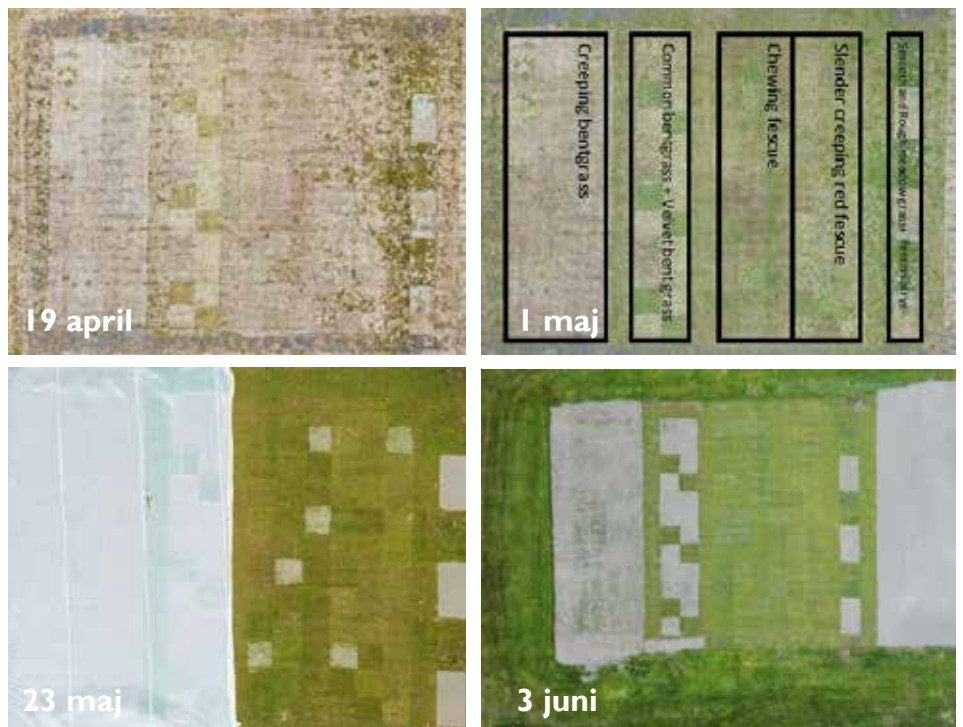

Foto 2. Drönbilder över försöket på Apelsvoll vid fyra olika tidpunkter från mitten av april till början av juni. Krypvenen måste sås om två gånger (maj och augusti) innan den etablerade sig. Foton: Maximillian Pircher och Håvard Lindgaard.

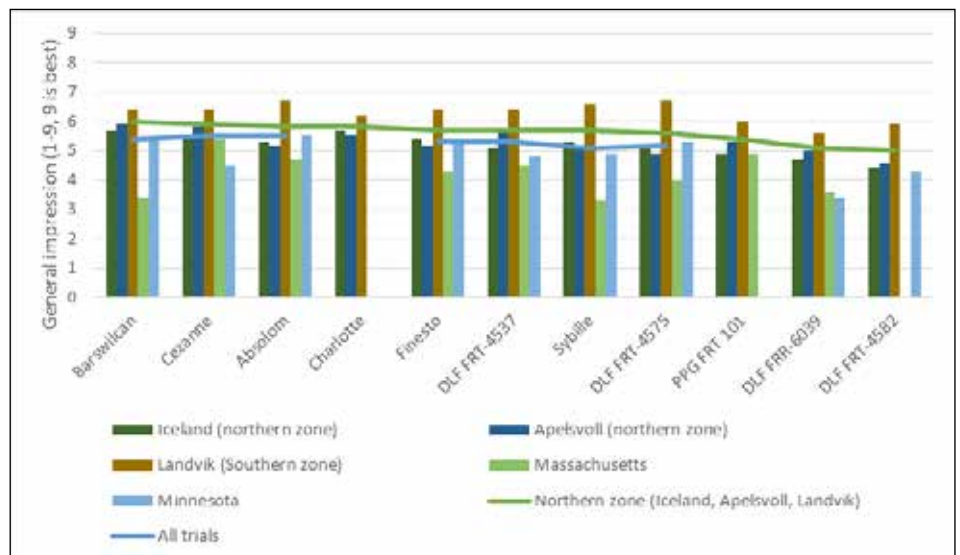

Foto 3. Försöksfält på Apelsvoll sås om i maj 2020. Foto: Pia Heltoft

Rödsvingel med korta utlöpare (*Festuca rubra* ssp. *litoralis*)

På de tre testplatserna i Norden har Barswilcan hittills gett det bästa helhetsbedömning i denna omgång, Cezanne och Absolom följer därefter (figur 2).

I genomsnitt för alla fem platserna rankas kontrollsorten Cezanne högst med en genomsnittlig totalbedömning på 5,5 poäng. Cezanne gav det bästa helhetsbedömningen i förra omgången av SCANGREEN (2015–2018). Charlotte och Sybille är också sorter som rankas högt i norra (Apelsvoll och Island) respektive södra zoner i Norden. Charlotte testas inte i USA.

Figur 2. Helhetsbedömning (1-9, 9 är bäst) för rödsvingel med korta utlöpare (*F. rubra* ssp. *litoralis*) visas för fem områden (Island, Apelsvoll, Landvik, Massachusetts, Minnesota), totalt för områden i Norden (Island, Apelsvoll och Landvik) (grön linje) och för samtliga områden (blå linje).

Krypven

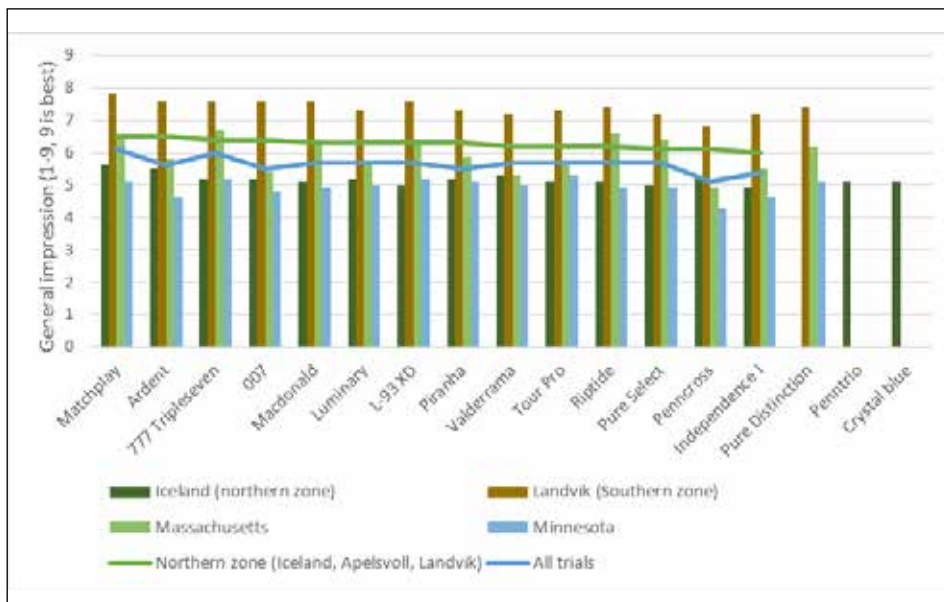
(*Agrostis stolonifera*)

Krypven testades på fyra platser under 2019–2020. Alla kryptensorter på Apelsvoll utvintrade och först efter att ha ändrat utsädesmängden lyckades krypten etableras (se bild 1–3). Vi tror att detta berodde på angrepp av nematoder.

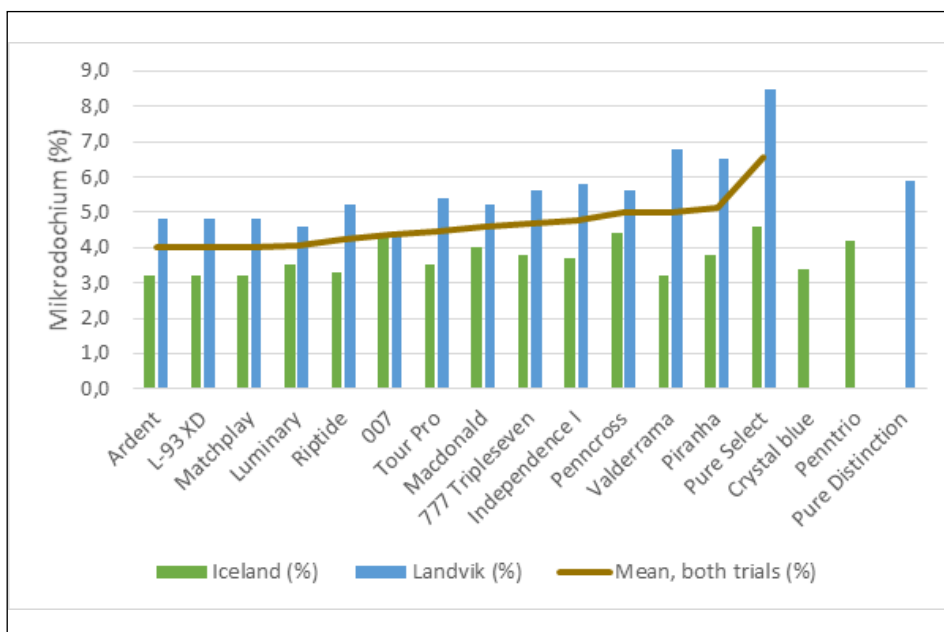
Av de 17 kryptens arter som testats rankas Matchplay och 777 Triple-seven totalt sett som bäst på de fyra experimentplatserna. Ardent är en sort som klarar sig bra både på Island och på Landvik, men som inte är så högt rankad totalt sett i de amerikanska försöken. L-93 XD presterar bra i försöket i Landvik respektive Minnesota, på båda platserna rankas det näst högst totalt. Pure Distinction klarar sig bra på Landvik och i USA, men testas inte i norra zonen av de nordiska länderna. I den senaste SCANGREEN-omgången var denna sort sämst i norra zonen, men var bäst i södra zonen.

Rosa snömgögel (*Microdochium nivale*) upptäcktes tidigt på våren. I genomsnitt för Landvik och Island var de största angreppen i sorterna Pure Select (6,5%), Piranha (5,2%) och Valderrama (5,0%) (Figur 4).

I Minnesota registrerades mest angrepp i sorterna Penncross, Ardent och Independence. I Ardent var en av de sorterna med minst mikrodokium i försöken på Landvik och Island. I den senaste SCANGREEN-omgången hade Luminary och Pure Distinction större problem med Rosa snömgögel jämfört med de andra sorterna, medan de i denna omgång inte är bland de sorter som är mest utsatta.

Figur 3. Helhetsbedömning (1–9, 9 är bäst) för krypten (*Agrostis stolonifera*) som visas för fyra områden (Island, Landvik, Massachusetts, Minnesota), totalt för områden i Norden (Island och Landvik) (grön linje) och för samtliga områden (blå linje).

Figur 4. *Microdochium* (%) i krypten (*Agrostis stolonifera*) visas för två områden (Island och Landvik) och ett genomsnitt för båda platserna.